

PROJEKT RASTEM S KNJIGO 2021/2022

PROGRAM OBISKA V PIŠK M. Sobota

Pri izvedbi programa knjižnica izpolnjuje štiri osnovne korake:

1. Predstavitev splošne knjižnice

Uvodna, splošna predstavitev (vsem sedmošolcem ponuditi brezplačni vpis ter razdeliti informacijsko promocijsko gradivo knjižnice). Obseg le-te je odvisen od tega, ali so učenci že kdaj obiskali to splošno knjižnico kot skupina; morda so mnogi med njimi že včlanjeni prav v to knjižnico.

2. Knjižnično informacijsko opismenjevanje

Po dogovoru s šolskim knjižničarjem izbrati tisto, česar učenci še ne poznajo in bi lahko spodbudilo njihov interes za uporabo storitev splošne knjižnice:

- predstavitev vzajemnega kataloga COBISS - skupaj poiščejo vsa dela avtorja Vinka Möderndorferja,
- reševanje *Slovenskega knjižnično-muzejskega MEGA kviza*, oblika knjižničnega informacijskega znanja (KIZ), ki jo knjižnica redno izvaja.

3. Motivacija za leposlovno branje

Spodbujanju branja književnih besedil naj se na obisku nameni čim več časa. Učence v pogovoru spretno potrjujemo kot bralce in poznavalce mladinskih knjig. Najprej jih povprašamo, katere knjige morda že poznajo in kaj menijo o njih.

Kratko jim predstavijo pisatelja Vinka Möderndorferja in njegovo ustvarjalnost ob razstavi njegovih knjig. Ugotovijo, če katere izmed naštetih knjig že poznajo in kaj menijo o njih? (opozorijo na slovenske literarne nagrade s področja mladinske književnosti), in podrobno predstavijo darilno knjigo *Jaz sem Andrej* (z motivacijskim programom) ali si ogledajo predstavitveni film projekta »Rastem s knjigo OŠ 2021«, ki je dostopen na spletni strani Javne agencije za knjigo RS (www.jakrs.si, v zavihku: *Rastem s knjigo/ Videovsebine*).

4. Zaključek obiska

Po razdelitvi izbrane knjige učence knjižničarka že v knjižnici povabi, da preberejo naključni odlomek in jih tako poskuša navdušiti, motivirati za nadaljnje branje?

Zelo pomembno je, da učenci doživijo obisk splošne knjižnice kot zanimiv in privlačen, da skupno srečanje zaključijo navdušeni nad knjigami in knjižnico ter motivirani za branje.

UČITELJI LAHKO PO OBISKU SPLOŠNE KNJIŽNICE IN OB PREBIRANJU DARILNE KNJIGE NA ŠOLI:

1. Mlade bralce spodbudimo k razmišljanju o medgeneracijskih odnosih (to je tudi letošnji poudarek Nacionalnega meseca skupnega branja): vnuki - stari starši, pa tudi odrasli otroci in njihovi starši.

Temo o medgeneracijskih odnosih primerjamo v vseh avtorjevih mladinskih romanih (*Kot v filmu*, *Kit na plaži*, *Jaz sem Andrej*, *Sončnica*); ali v vseh nastopajo tudi stari starši oz. starejši ljudje? Ta tema je pogosta v delih Vinka Möderndorferja, npr. tudi v zbirki poezije z naslovom *Babica za lahko noč*; preberemo pesmi in njegov uvod, v katerem omenja odnos s svojo babico. Omenja odnos do svoje babice tudi v katerem od intervjujev? Obravnavo medgeneracijskih odnosov v knjigi *Jaz sem Andrej* primerjamo z eno izbrano knjigo s seznama sorodnih knjig. Primerjamo, kako je to predstavljeno v več knjigah s seznama: v tem primeru knjige razdelimo med bralce, po eno dvojici bralcev, in se vnaprej dogovorimo za poročanje: opazujemo, kako se obravnava medgeneracijskih odnosov v mladinskih knjigah spreminja skozi čas, zakaj? Predstavitev je lahko v obliki kviza, okrogle mize, propagandnih sporočil, kratkih odigranih skečev idr. Pogovarjamo se, kaj mladi bralci pričakujejo od svojih staršev in kaj od starih staršev? Kakšne so osebne izkušnje mladih bralcev? So babice in dedki pogosto njihovi zaupniki in zavezniki? Kakšni so odnosi njihovih staršev s svojimi starši? (pogovarjamo se tenkočutno in če to bralci res želijo).

2. Mlade bo zagotovo zanimala tudi osrednja tema romana, h kateri je Gabrijele Simetinger prispevala odlično spremno besedo z naslovom *Adolescenca in spolnost* - ne izogibajmo se temam, ki pritegnejo mlade bralce (izhajajmo iz bralca). Obravnavajmo jih glede na njihove želje in zanimanja. K obravnavi lahko pritegnemo strokovnjaka, npr. šolskega psihologa.

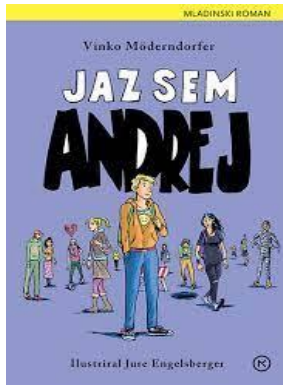
3. Podrobno razčlenimo delo *Jaz sem Andrej* - glej Priporočilnico Bralne značke:

<https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/jaz-sem-andrej>

4. Poblize spoznajmo avtorja Vinka Möderndorferja:

- vsa njegova literarna dela za mladino – romane *Kot v filmu*, *Kit na plaži*, *Jaz sem Andrej*, *Sončnica* in jih primerjajmo med seboj,

ANOTACIJA IZBRANE KNJIGE

Utemeljitev strokovne komisije za literarne prireditve in razvijanje bralne kulture JAK:

Roman *Jaz sem Andrej* Vinka Möderndorferja je izvrsten prikaz življenjskih »preizkušenj« petnajstletnega Andreja, ki jih povzroča sam ali mu jih namenja njegova razgibana mladost. Naslovni junak se zaradi mamine ločitve preseli v novo okolje in obiskuje deveti razred na novi osnovni šoli – morda tudi to dejstvo sproži vrsto vprašanj v njem. Ta so zlasti povezana z odraščanjem ter s spolnostjo (tudi z vprašanjem spolne identitete), samopodobo, predvsem pa s tem, kako najstnika vidijo drugi. Posebna odlika romana je, da z neprisiljenim in neponarejenim humorjem obravnava tudi problemske motive, a ob tem nikoli ne zapade v moraliziranje. Še več: prav odprtost sporočilnosti besedila omogoča pogovor med mladim bralcem in pripovedjo, kritično odzivanje na prebrano in pogovor z vrstniki in odraslimi sogovorniki; tudi tema medgeneracijske povezanosti je oblikovana zanimivo in inovativno. Kakovost romana dokazuje tudi nominacija za nagrado večernica.

Vinko Möderndorfer je prejemnik najpomembnejših nagrad za mladinsko književnost (modra ptica, večernica, desetnica), dvakrat sta bila njegova romana izbrana za projekt Rastem s knjigo, enkrat je bil njegov roman izbran za Cankarjevo tekmovanje (z odličnimi odzivi tekmovalk in tekmovalcev).

Jure Engelsberger je ilustriral več zelo kakovostnih knjig in je sodelavec revij *Ciciban*, *Cicido* in *PIL* ter dobitnik priznanja Hinka Smrekarja.

Jezikovno je roman izvrsten, govor mladostnika je prepričljiv, neseksističen in deluje avtentično, slogovno je delo inovativno (pomen »zamolka« v povezavi z občutljivimi temami), kar pomeni, da se je bil pisatelj tudi na slogovni ravni zmožen vživeti v obravnavanega mladostnika in njegove težave oz. dileme.

Izbrani žanr (realistični roman s posameznikom kot osrednjo književno osebo), zunajliterarna snov in način njene ubeseditve v domišljijiski stvarnosti nadgrajuje bogato tradicijo te vrste pripovedi na Slovenskem, hkrati pa povsem ustreza bralcu zadnjega triletja osnovne šole, saj (kot piše tudi v vlogi) »naslavlja tipične težave, s katerimi se soočajo odraščajoči otroci«.

Usmeritev ZRSS:

Lahkotna, humorna pripoved o odraščanju in doživljanju najstnikov, o medgeneracijskih odnosih, življenjskih spremembah, o izzivih in težavah, na katere naletijo. Ta doživljanja, opisani izzivi in težave so zelo realni in se lahko vsakdo sreča z njimi ter tako prikaže, da ni idealne družine in s tem ni nič narobe. Na ta način mladi bralci spoznajo, da se tudi drugim vrstnikom dogajajo podobne stvari in da niso sami s svojimi težavami. Hkrati pa je vse skupaj opisano na humoren način in ponuja tudi zelo realne rešitve za vse opisane

težave ali pa nudi tolažbo, da določene stvari kar same od sebe izzvenijo in se z njimi obremenjujejo brez potrebe.

Besedilo ponuja veliko iztočnic za pogovor o realnih težavah, ki jih imajo učenci, pa morda ne vedo, kako bi začeli pogovor o teh temah in s kom bi se lahko pogovorili. Tako nudi leposlovno besedilo veliko priložnosti za pogovor in to o zadevah, ki najstnike zelo zanimajo in jih tudi na nek način težijo.

Vsekakor primerno branje za sedmošolce, ki bo zbudilo željo po branju še kakšnega podobnega naslova.

O PISATELJU VINKU MÖDENDORFERJU

Rojen 22. septembra 1958 v Celju, je pisatelj, pesnik, dramatik, esejist, gledališki, radijski, filmski in televizijski režiser. Študiral je na Akademiji za gledališče, radio, film in TV v Ljubljani. Takoj po končani Akademiji je pričel z delom v slovenskih gledališčih in hkrati prevzel umetniško vodenje gledališča Glej. Do danes je režiral več kot devetdeset predstav.

Za televizijo režira predvsem igre in dokumentarne filme po svojih scenarijih. Leta 2003 je po svojem romanu posnel svoj prvi celovečerni film *Predmestje*, ki je na mednarodnih festivalih prejel številne nagrade. Piše tudi radijske igre, za katere je prejel več nagrad. Mnoge radijske igre so bile igrane tudi v tujini (Nemčija, Italija, Hrvaška), z njimi je sodeloval na vseh najpomembnejših evropskih radijskih festivalih.

V knjižni obliki so izšla mnoga njegova dela s področja proze, poezije, dramatike in esejistike in več del za otroke (zgodbe, pesmi, radijske, lutkovne in gledališke igre). Vzporedno je svoja literarna in strokovna dela objavljala v vseh slovenskih revijah. V svojih strokovnih razmišljanjih se loteva predvsem področja gledališke režije, dramaturgije in igre.

Za svoje delo je prejel številne nagrade, med drugim nagrado Prešernovega sklada, Zupančičevo nagrado, Rožančevo nagrado, Borštnikovo nagrado za režijo in mnoge druge. Za mladinski roman *Kot v filmu* je prejel najpomembnejše nagrade za mladinsko književnost; večernico, desetnico, modro ptico.

Njegove knjige *Kot v filmu*, *Kit na plaži* ter *Pesmi in pesmičice* so prejele znak ZLATA HRUŠKA.

Nominacije in nagrade:

1994 Župančičeva nagrada za zbirko novel *Krog male smrti*. 2000 Nagrada Prešernovega sklada za knjigo novel *Nekatere ljubezni*. 2003 Nagrada večernica 2002 za delo *Muc Langus & čarovnička Gajka*. 2003 Nagrada Marjana Rožanca za leto 2002 za knjigo esejev

Gledališče v ogledalu. 2003 Rožančeva nagrada za knjigo esejev *Gledališče v ogledalu*. 2004 Nominacija za desetnico 2004 za delo *Zakaj so sloni rahlospeči?* 2005 Nominacija za desetnico 2005 za delo *Muc Langus & čarovnička Gajka*. 2009 Nagrada velenjica - čaša nesmrtnosti za vrhunski desetletni pesniški opus v 21. stoletju. 2012 Grumova nagrada za knjigo kratkih zgodb *Vaje iz tesnobe*. 2012 Nominacija za desetnico 2012 za delo *Luža, čevelj, smrkelj in rokav*. 2013 Nagrada modra ptica 2013 za mladinski roman *Kot v filmu*. 2013 Nominacija za desetnico 2013 za delo *Velika žehta*. 2014 Nagrada večernica 2013 za mladinski roman *Kot v filmu*. 2014 Nagrada desetnica 2014 za mladinski roman *Kot v filmu*. 2014 Grumova nagrada za delo *Evropa*. 2016 Nominacija za večernico 2015 za delo *Pesmi in pesmičice*. 2016 Nominacija za desetnico 2016 za delo *Pesmi in pesmičice*. 2017 Nagrada desetnica 2017 za mladinski roman *Kit na plaži*. 2018 Grumova nagrada za delo *Romeo in Julija sta bila begunca*. 2018 Uvrstitev na častno listo mednarodne zveze za mladinsko književnost IBBY za knjigo *Kit na plaži*. 2019 Nominacija za večernico 2018 za delo *Jaz sem Andrej*. 2019 Nominacija za desetnico 2019 za delo *Jaz sem Andrej*. 2020 Nominacija za večernico 2019 za delo *Babica za lahko noč*.

O ILUSTRATORJU JURETU ENGELSBERGERJU

Rodil se je leta 1977 v Ljubljani. Z diplomom iz oblikovanja in ilustracije je zaključil Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Med letoma 1994 in 2013 je pisal komade in igral v različnih bendih. Posnel je 5 albumov in imel okoli 150 koncertov. Ima izkušnje s stripom in animiranim filmom. V devetdesetih letih je bil sodelavec oblikovalskih studiev Kladivo in Tandar, kjer je skrbel za likovno opremo lokalov in trendovskih zbirališč. Ilustriral je družbeno-politične članke (Sobotna priloga in Dnevnikov Objektiv). Riše, slika, grafitira, pripravlja scenografije za glasbene videe in oglase, oblikuje logotipe, koncertne plakate, ovitke zgoščenk in občasno sodeluje z oglaševalskimi agencijami. Ilustrira naslovnice knjig, mladinsko leposlovje in slikanice ter ustvarja za otroški literarni reviji Cicido in Ciciban. Je gonilna sila Ateljeja Slikovedke.

Vir: <https://www.jakrs.si/bralna-kultura/rastem-s-knjigo/>

SLOVENSKI KNJIŽNIČNO-MUZEJSKI MEGA KVIZ 2020/2021-2022

S knjigo v svet. Ob 60. obletnici Bralne značke

Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz je moderna oblika knjižnično-informacijskega opismenjevanja. Organizacijsko in strokovno ga vodi Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska - center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, v sodelovanju s Sekcijo za izobraževanje in komuniciranje pri Skupnosti muzejev Slovenije in, v šolskem letu 2020/21, z Društvom Bralna značka Slovenije - ZPMS. S ciljem spoznavanja naravne in kulturne dediščine pritegne kviz k reševanju kar se da široko populacijo otrok, se vključuje v medpredmetno povezovanje in spodbuja branje poučnih knjig ter obisk kulturnih ustanov. Projekt poteka v šolskem letu, od oktobra do maja, učence k reševanju spodbujajo splošne in šolske knjižnice po Sloveniji. Kviz je primeren predvsem za učence drugega in tretjega triletja osnovne šole.

V šolskem letu 2020/2021 je potekal 15. cikel MEGA kviza. Posvetili smo ga Bralni znački, ki že 60 let spodbuja razvoj bralne kulture na Slovenskem. Kviz je bilo mogoče reševati od 21. oktobra 2020 do 15. maja 2021 na domači spletni strani www.megakviz.si.

V 15. ciklu MEGA kviza smo prejeli 9174 rešitev. Odziv je presegel vsa pričakovanja, predvsem so se izkazali »spletni« reševalci. Ker pa bi si mnogi želeli skupnega reševanja v šolah in knjižnicah, ki ga v prejšnjem šolskem letu niste mogli izvajati toliko, kot bi želeli, smo se odločili, da bomo 15. cikel MEGA kviza (in spremljajoči likovni natečaj) podaljšali še za eno leto, in sicer do 15. maja 2022. Da pa bo nadaljevanje še bolj zabavno, bomo k reševanju v prihajajočem obdobju posebej povabili tudi odrasle. K skupnemu reševanju vabimo mlade bralce in učitelje, starše, stare starše, družine, cele medgeneracijske skupine ... Tako se bomo z MEGA kvizom pridružili medgeneracijskim spodbudam Nacionalnega meseca skupnega branja 2021 in akciji Beremo skupaj! Za vse lanske reševalce, torej tiste, ki so kviz reševali do 15. maja 2021, smo 14. junija 2021 pripravili vmesno žrebanje. Prav vsi reševalci iz obeh sezon pa bodo prišli v žreb za končne nagrade, ki jih bomo podelili junija 2022.

Vir: <https://www.megakviz.si/novice/>